

Nyelvhasználat és jogi szabályozás a tudomány tükrében

Az MTA Székházában

2009. augusztus 19-én tartott konferencia előadásai

BEVEZETŐ

Kenesei István

az MTA doktora, tudományos tanácsadó,
MTA Nyelvtudományi Intézet

A Szlovák Nemzeti Tanács 2009. június 30-án módosításokat szavazott meg az eredetileg 1995-ben hozott, majd 1999-ben módosított törvényhez, amely a hivatalos nyelv, illetve az új terminológiában az államnyelv használatát szabályozza. Az új szabályozás megütközést keltett a magyar közvéleményben. Ennek következtében mind a tudomány, mind a politika éles kritikával illette a törvényt. Előbb a Nyelvtudományi Intézet, majd a Nemzeti és Etnikai Kisebbségkutató Intézet adott ki állásfoglalást, ezzel egyidőben a parlamenti pártok frakcióvezetői is felkérték az MTA-t, hogy a maga eszközeivel segítse e problematikus helyzet megoldását.

Az MTA elnökének javaslatára a Nyelvtudományi Intézet egy tudományos konferenciát szervezett, amelyen elsősorban a környező országokban létező kisebbségi nyelvhasználatot és annak jogi szabályozását vizsgálták az ott ezzel vagy ezzel is foglalkozó hazai, illetve ott élő szakemberek, továbbá összehasonlították a jelenlegi gyakorlatokat és megvizsgálták a jogi szabályozások elvi lehetőségeit.

A konferencián nemcsak tudósok, köztük számos tudományterületről neves professzorok és akadémikusok voltak jelen, hanem hazai és szlovákiai magyar politikusok is. A tanácskozást köszöntötte Solyom László köztársasági elnök, aki az összes előadást végig-

hallgatta, és megnyitó beszédet mondott Pálincás József, az MTA elnöke. Az előadásokat tartalmas vita követte, amelynek a hozzászólók által gondozott, szerkesztett és kissé rövidített leiratát is közölni tudjuk. (Az előadások közül az összeállítás korlátozott terjedelme miatt Kontra Miklósét, illetve Horváth István cikkének teljes változatát csak az internetes kiadásban tudjuk közreadni.) Az összeállítás szerkesztője köszönetet mond elsősorban az előadóknak, akik rendkívül rövid határidővel készültek fel tartalmas előadásokkal, valamint a konferencia szervezé-

sében nyújtott segítségéért különösen Bartha Csilla tudományos főmunkatársnak, továbbá Pintér Tibor tudományos segédmunkatársnak, Kovács Gabriella titkárságvezetőnek; Jancsó Katalin intézeti titkársági munkatársnak, aki a vita anyagát igen pontosan lejegyezte a hangfelvételtől, valamint Kuti Judit tudományos segédmunkatársnak, aki a szerkesztés technikai munkálataiban volt segítségemre.

Kulcsszavak: *nyelvhasználat, kisebbségi nyelvek, nyelvtörvény, Szlovákia*

